

ההצגה
"בוסתן ספרדי".
סיפורים
מהשכונה

לימור תורג'מן / צילום: תומר שונם הלוי

מעשנים את כללי המשחק

האתגרים הקשים עמם התמודדו
תלמידי תיכון אורט טכנולוגי בקרית גת
גרמו להם לאבד את האמון במערכת
ובעצמם • באמצעות קבוצת התיאטרון
בניהולה של השחקנית ענבל גלאם הם
הצליחו לשכתב מחדש את סיפור חייהם
והעלו את המחזמר "בוסתן ספרדי"
בפני מאות צופים נלהבים • כוכב
ההצגה ראם מצליח כבר התחיל
לרקום חלומות לעתיד: "אני
רוצה להיות בתיאטרון צה"ל"

ללימודי תיאטרון בבית הספר. "אחרי
30 שנה במקצוע הפכתי להיות סקפי-
טית", מספרת בן נעים. "אבל אבי ומד-
ריכי התוכנית הגשימו לי את החלום".
תוך זמן קצר הוקמה קבוצת התיאטרון
מ"משחק החיים" בה שותפים מורים ותל-
מידים. מטרת הקבוצה להעניק לתלמי-
דים כישורי חיים דרך עבודת התיאטרון
ביניהם עמידה מול קהל, עמידה בלוי-
חות זמנים, עבודת צוות וגמישות מח-
שבתית. בן נעים מונתה כאחראית על
הצד הלוגיסטי והשחקנית ענבל גלאם
מאשקלון, כוכבת הסדרה "שנות השמו-
נים", שימשה כמנהלת האומנותית.
ההפקה הראשונה עלתה בשנה שעברה
והתבססה על מחזה מקורי שכתבו התל-
מידים יחד עם גלאם שמלווה אותם בכל
שלבי היצירה. "ההצגה סיפרה על גערה
מתבגרת שניסתה להתאבד אחרי שע-
ברה חרם וניצלה על ידי המורה שלה",
מספר ראם מצליח תלמיד כיתה י"א 2
ששיחק בהצגה. "אני אמנם לא מכיר
חברים שניסו להתאבד אבל התופעה
הזאת התפשטה בשנים האחרונות ואני
חנן נחשפים אליה ברשתות החברתיות".

ענבל גלאם.
מצחיקה
לאורך כל
הדרך | צילום:
גדי קבלו

בכניסה לתיכון אורט

טכנולוגי בקרית גת מתנוססת בגדול
הסיסמה "אני כאן לא מתבזבז יותר".
עבור 130 התלמידים שבאים בכל בוקר
בשערי מהווה התיכון התחנה האחרונה
לפני הנשירה הסופית ממערכת החינוך
והיציאה לרחוב. "מגיעים אלינו תלמי-
דים משכונות מורכבות באזור שהמזל
לא תמיד האיר להם פנים", מספר המנהל
אבי חג'ג'. "יש תלמידים שלא יודעים אם
תחכה להם ארוחת צהריים כשהם יחזרו
הביתה, ויש כאלה שהתחברו לאנשים
הלא נכונים והסתבכו עם המשטרה. אני
חנן רוצים שהם יעברו אצלנו חוויה מת-
קנת ויסיימו את הלימודים בידיעה שאין
שום פסגה שהם לא יכולים לכבוש".
ליטל אביכור מכיתה י"א 2 שהגיעה
השנה לבית הספר, כבר מרגישה כמו
אדם חדש. ביום שלישי שעבר היא כי-
כבה במחזמר "בוסתן ספרדי" שהעלתה
קבוצת התיאטרון של בית הספר באש-
כול פיס בקרית גת והפכה לסיפור הצ-
לחה. "החיים שלי השתנו אחרי ההצגה",
היא מספרת.

חלום עליכם

הכל התחיל לפני כשלוש שנים כשה-
מורה לתנ"ך תמי בן נעים השתתפה בה-
שתלמות של עמותת "דרך כפר יוזמות
חינוך" שפועלת בתוך בית הספר. במס-
גרת פעילות העמותה התבקשו המורים
להעלות רעיונות שהיו רוצים להגשים
בעבודה עם התלמידים. בן נעים סיפרה
שתמיד חלמה להקים מגמה או תוכנית

בן נעים:
"דחייתי את
היציאה שלי
לגמלאות כי
התיאטרון
החיה אותי
מחדש"

אביכור:
"בהתחלה
היה קשה.
הייתי
צריכה
לשנן את
הטקסטים
בלי
הפסקה
כדי לזכור
הכל ולא
להתבלבל"

המנהל חג'ג' והשחקנים לפעמים חלומות מתגשמים

נסתי לתפקיד היו 34 תלמידים בתיכון וכעת אנחנו עם 130 תלמידים והצמיחה נמשכת.

"עושה חשק לבוא לבית הספר"

בסיוע עמותת דרך כפר החל חג'ג' בתהליך ההבראה של בית הספר. "מטרת התוכנית להעצים את המורים כדי שהם יוכלו לחזור לתלמידים ולהעניק להם את כל מה שנדרש", מסביר חג'ג'. "אנחנו מאמינים בחינוך ממקום של ענווה ומבקשים מהמורים שלנו להשאיר את האגו בצד. רק כך אפשר להשתפר ולהתקדם. המורים שלנו עושים תיקון אישי שמתפשט לאחר מכן אל התלמידים והופך לתיקון עולם. התנועה הזאת נמשכת גם מהתלמידים החוצה אל החברה ואל המשפחה שלהם."

פרט לקבוצת התיאטרון הגשימה התוכנית חלומות של מורים נוספים והוקמו בבית הספר בוסתן בו מגדלים התלמידים עצי פרי, וחממה הידרו-פונט לגידול צמחי מים. "כל תלמיד מוצא את החוזקות שלו במקום אחר", אומר חג'ג'. "אנחנו רואים את השינוי שחל בהם לא רק בשיפור ההישגים הלימודיים והעלייה בשיעור הניגשים לבגרות, אלא גם ביחס שלהם למורים ולבני המשפחה."

בשנה הבאה תעלה הקבוצה את המחזה "קובלן". אביכור ומצליח כבר מחכים לאורישנים כדי לעלות על הבמה בפעם האחרונה לפני הצבא. "התיאטרון נתן לתלמידים סיבה לבוא לבית הספר", מספרת בן נעים. "גם אני רחיתי את היציאה שלי לגמלאות כי התיאטרון החיה אותי מחדש". ■

אתה חושב על קריירה במשחק? "מאז בית הספר היסודי אהבתי לשחק ולהיות על הבמה. כשהקימו את התיאטרון בבית הספר ידעתי שאני חייב להיות שם וישר הלכתי לאורישנים. אני מקווה להתקבל בצבא לתיאטרון צה"ל ולהתקדם בתחום המשחק".
איך זה לעבוד עם שחקנית מקצועית ומפורסמת כמו ענבל גלאם? "ענבל ממש עוזרת לנו. היא נותנת לנו טיפים איך לעמוד מול קהל ואיך להוציא מעצמנו את המקסימום. זו ממש חוויה ללמוד ממנה".
היא מציחה גם בבמאית כמו שהיא מציחה ב"שנות השמונים"? "כן, בטח".

הבחירה ב"בוסתן ספרדי" הייתה מחוץ למנהל חג'ג' ששיחק ושר בתפקיד השמש שמעיר את תושבי השכונה בבוקר. "גם אני הגשמי חלום", אומר חג'ג' שהיה בצעירותו חבר בלהקה. "הפעם שילבנו קטעי וידאו שצילמנו באתר הח'אן באשקלון, העיר בה נולדתי וגדלתי".

חג'ג' (48), נשוי ואב לחמישה, הגיע לתיכון לפני כ-20 שנה כשהיה סטודנט לראיית חשבון. "התחלתי ללמד מתמטיקה כמורה מחליף", הוא מספר. "אחרי התואר עברתי במקצוע שלי אבל תמיד הרגשתי שמשוה חסר. בשלב מסוים הבנתי שאני רוצה לתת יותר מעצמי לחברה והחלטתי לעשות הסבה מקצועית". הוא הפך למורה מן המניין בבית הספר ולפני כחמש שנים מונה לתפקיד המנהל. "קיבלתי את בית הספר אחרי שהתחלפנו ארבעה מנהלים ברצף", הוא מספר. "גם התלמידים וגם הצוותים החינוכיים חוו טלטלות והייתי צריך להחזיר את היציבות למערכת. כשנכנס

גים ולשפה של רוח התקופה. "בהתחלה היה קשה", מספרת אביכור שגילמה את דמותה של אחת השכונות שנהגה ללכת לרב כדי שימצא עבורה חתן. "הייתי צריכה לשנן את הטקסטים בלי הפסקה כדי לזכור הכל ולא להתבלבל". ברגע האמת, כשהייתה באור הזרקורים, חטפה אביכור בלאק-אאוט אך התאוששה במהרה ואלתרה חלק מהשרות שלה. "במהלך החזרות לימדו אותנו לא לעצור ולמצוא דרך להמשיך לדבר", היא מספרת. "בכל פעם ששכחתי מה אני צריכה לעשות אלתרתי והקהל בכלל לא הרגיש".

בסוף הערב היא יצאה לדבריה בן אדם חדש: "אני עכשיו יותר אחראית ויודעת להגיב לכל מיני מצבים שמתגלים. תמיד היה לי ביטחון אבל אין ספק שההשתתפות בהצגה העלתה לי את הביטחון העצמי עוד יותר. היה כיף להתלבש באופן שונה ולהרגיש את האווירה של אותה תקופה. השיא היה לראות את ההורים שלי בקהל ולעשות אותם גאים".

הבוסתן של חג'ג'

מצליח קיבל הפעם את התפקיד הראשי. "שיחקתי את מושון שנוול בשכונה וחזר אליה אחרי שנים", הוא מספר. "המחזה מסופר מנקודת מבטו של מושון כילד וכמבוגר".

איך היה לשחק במחזה מוכר לעומת ההצגה המקורית שהעליתם בשנה שעברה?

"כשאתה משתתף בתהליך הכתיבה אז קל יותר לשחק על הבמה. אתה מכיר יותר טוב את הרמויות ומזדהה איתן". עכשיו, כשאתה כבר שחקן מנוסה,

בן נעים שיחקה בהצגה את המורה שמנחה מהנערה לעשות את הצעד שממנו אין דרך חזרה. "זה היה מחזה עוצמתי שנוול מהתלמידים עצמם", היא מספרת. "צילמנו כמה סצנות בבית החולים ברזילי באשקלון ושילבנו אותן כקטעי וידאו על הבמה. כל התהליך מהווה סוג של תרפיה באמצעות תיאטרון עבור התלמידים. תהליך היצירה מחייב אותם לצלול פנימה אל הנפש שלהם כדי למצוא את נקודת החיבור שלהם עם הדמות".

ההצלחה של הצגת הבכורה פתחה את התיאטרון של בן נעים והתלמידים. "אי אפשר לתאר במילים את ההתרגשות של התלמידים כשהם עולים על הבמה ומופיעים בפני ההורים שלהם", מספרת בן נעים. "הם יוצאים עם תחושה של הישגיות והביטחון העצמי שלהם עולה בכמה דרגות. אחרי ההצגה הראשונה כבר היה לנו ברור שיהיה לזה המשך".

מאלתרים כמו בחיים

השנה החליטו בן נעים וגלאם לאתגר את התלמידים עם אחת הקלאסיקות של התיאטרון הישראלי: המחזמר "בוסתן ספרדי" שכתב נשיא המדינה לשעבר יצחק נבון לפני למעלה מ-50 שנים. המחזה שמתרחש בשכונת אהל משה בירושלים בשנות ה-30 של המאה הקודמת הפגיש את התלמידים עם טקסטים שכבר נעלמו מהלקסיקון הישראלי, פיוטים ומזמורים שאפיינו את קהילת יהודי ספרד שהתגוררו אז בשכונה. גלאם הצליחה לשכתב את התסריט כך שיתאים יותר לעולמם של בני הנוער אך מנגד יישאר נאמן לתרבות, למנהל

חג'ג':
"אנחנו רואים את השינוי שחל בתלמידים לא רק בשיפור ההישגים הלימודיים אלא גם ביחס שלהם למורים ולבני המשפחה"

מצליח:
"מאז בית הספר היסודי אהבתי לשחק ולהיות על הבמה. כשהקימו את התיאטרון ידעתי שאני חייב להיות שם וישר ניגשתי לאורישנים"